

Bestyrelsesmøde for Naturnationalpark Nørlund Plantage og Harrild Hede

Den 21. januar 2025 klokken 16.30 – 18.30.

Referat – Møde nr. 4

1. Velkomst v. formanden - ca. 5 min.
2. Orientering fra sekretariatet – ca. 5 min.
Aftale om Grøn Trepert.
3. Naturgenopretning – ca. 25 min.
 - Naturlig hydrologi
 - Biodiversitetsfremmende tiltag (urørt skov)
 - Rydning af oversøiske træarter
 - Veteranisering og dødt ved
 - Strukturhugst i rødgran
 - Styrkelse af skovbryn og overgange

Sekretariatet præsenterede konkret forslag til naturgenopretningstiltag i hver af ovenstående kategorier og der var en uddybende dialog omkring de enkelte punkter.

Nedenfor er angivet konkrete input fra bestyrelsen til naturgenopretningsforslagene

- Bevarelse af omorikagran bevoksninger er vigtige da de udgør levesteder for en række rødlistede pigsvampe, slørhatte og ridderhatte.
- Det er væsentligt at undgå stormfald.

4. Dyrevalg og dyrevelfærdstiltag og faciliteter samt principper for forvaltning af dyr udsat i naturnationalparken, herunder beredskabsplan - ca. 40 min.

Sekretariatet præsenterede konkret forslag til dyrevalg og græsningstryk samt dyrevelfærdstiltag og etablering af dyrevelfærdsfaciliteter.

Sekretariatet introducerede rammer for beredskabsplan.

Der var en drøftelse i bestyrelsen som afspejlede forskellige holdninger i forhold til at have reproducerende heste/kvæg i naturnationalparken.

Nedenfor er angivet argumenter/bemærkninger fra den efterfølgende drøftelse i bestyrelsen vedrørende reproducerende heste og kvæg.

- *Det er vigtigt at dyrene er reproducerende og kan leve i intakte familieflokstrukturer. Dyr som lever i familieflokke bliver "habitat-kloge" via de familiebånd der etableres og den adfærd og flokstruktur som familieflokke giver.*
- *Intakte familieflokstrukturer giver er stor forskel ikke bare på dyrevelfærden, men også på dyrenes påvirkning af naturen og biodiversiteten.*
- *Det er vigtigt at der er ældre dyr til at oplære yngre dyr, eksempel vis en tante-ko, som oplærer yngre stude.*
- *Der er stor risiko forbundet med at have reproducerende dyr.*
- *Hingste er farlige og bør ikke være i området. Der skal ikke være reproducerende heste.*
- *Dyrene bør ikke alene ses som et redskab, men en naturlig del af økosystemet og naturen.*
- *Det er vigtigt, at det er robuste dyreracer.*
- *Der ikke føde nok til heste der er reproducerende.*
- *Der kan opstå konflikter mellem publikum og ko/kalv.*
- *Man bør undgå, at det bliver en attraktion at se dyrene.*
- *Det er ikke en issue for biodiversiteten om det er reproducerende dyr eller ej.*

Øvrige bemærkninger:

- *I projektbeskrivelsen skal det ikke præciseres om dyrene skal være reproducerende eller ej. Dette kan afklares senere, når der er mere erfaring fra de øvrige nationalparker.*
- *Det bør fremgå af projektbeskrivelsen at der er mulighed for at tilpasse dyrevalg og hvorvidt dyrene skal være reproducerende eller ej.*
- *Der skal være mulighed for at projektet med hensyn til valg af reproducerende dyr kan tilpasses undervejs og lære af erfaringerne fra andre projekter og de øvrige nationalparker.*
- *Der bør laves nye muligheder for friluftslivet på de tilstødende arealer.*

5. *"Erfaringer med friluftsliv blandt kvæg og heste, Syddjurs Kommune" ved Heidi Fredsted repræsentant for Interessent gruppen vedr. Harrild Hede og Nørlund Plantage og præsentation af resultatet af en spørgeskemaundersøgelse som først blev gennemført blandt medlemmer i Dansk Islandshesteforening og siden udvidet til også medlemmerne i Dansk Ride Forbund ved Renee Kristensen - ca. 20 min.*

Nedenfor er angivet bemærkninger/input fra den efterfølgende drøftelse i bestyrelsen:

- *Friluftslivet bliver ikke det samme.*
- *Tænk i løsninger - Hvordan gør vi det smart?*
- *Træk på de erfaringer der er fra andre projekter.*

- *Der skal etableres foranstaltninger f.eks. sluser, hvor publikum kan søge hen, hvis de vil undgå dyr.*
- *Der skal være mange låger og vejvisning til nærmeste udgang hvis reproducerende dyr.*
- *Frygten for at møde dyrene er et opmærksomhedspunkt, men vi kan ikke tage frygten ud af folk.*
- *Det vil være en god ide med en app, som viser dyrenes position, som man kan bruge til at planlægge sin tur afhængig af om man ønsker at se eller undgå at møde dyrene.*
- *Der kan være en skærm ved indgangene, der viser dyrenes position og oplyser om naturen i området.*
- *Store arealer gør en forskel.*
- *Der bør indgå et råderum i projektbeskrivelsen der giver mulighed for at indarbejde erfaringer.*

Formanden opfordrede endnu engang bestyrelsen til at komme med konkrete forslag, foranstaltninger, anlæg m.v. i forhold til færdsel i naturnationalparken, samt forslag til nye/forbedrede faciliteter ruter m.v. på de til stødende arealer, samt forslag til rideruter inde i naturnationalparken og alternative rideruter på de tilstødende arealer.

Bilag:

- 240827 Ulykker og nærvedhændelser-kvæg, liste + facebook.pdf
- NNP vej- og sti-sluse 240107.pdf
- Link til spørgeskemaundersøgelse: <https://rideforbund.dk/nyheder-2025/januar/danske-ryttere-frygter-ulykker-med-kv%C3%A6g-i-indhegnede-naturomr%C3%A5der>

6. Introduktion til forvaltningsplanen – overordnede retningslinjer for forvaltningen – 15 min.

Sekretariatet præsenterer de overordnede retningslinjer for forvaltningen.

Punktet blev udskudt til næste møde pga tidsmangel.

7. Næste møde og evt. – ca. 10 min.

Næste møde afholdes tirsdag den 20. februar 2025.

Eventuelt:

Forslag om etablering af en årligt tilbagevendende Naturnationalpark dag.

Punktet blev udskudt til næste møde pga. tidsmangel.

Deltagere:

Bestyrelsesmedlem	Indstillet af
Hanne Bæk Olsen (formand)	
Anne Marie Søe Nørgaard	Herning Kommune
Kasper Pauli Pedersen	Ikast-Brande Kommune
Marianne Linnemann	Dansk Ornitologisk Forening
Birgit Mortensen	Danmarks Jægerforbund
Renee Kristensen	Dansk Ride Forbund
Frank Heidemann	DGI Midtjylland
Kirsten Skjødt Andersen	BUPL MidtVestjylland
Henriette Kristensen	Midtjydsk Jagtrideklub
Hans Jensen	Harrild Hedes Venner
Lennarth Skov Espersen	Botanisk Forening - Jyllandskredsen
Peer Høgsberg	Svampeforeningen Vestjylland - Æ Skurrehat
Brit Vestergaard	Museum Midtjylland
Heidi Fredsted	Interessentgruppen for Harrild Hede & Nørlund Plantage
Hans Thodsen	Isenvad lokalråd
Søren Larsen	Danmarks Sportsfiskerforbund
Leif Hølleddig Nørgaard	Herning-Ikast Landboforening
Bjarne Myllerup	Foreningen Bevar de Danske Skove
Kirsten Bjergskov Grarup	Foreningen Danmarks Vilde Natur
Søren Hald	Sekretariat Naturstyrelsen

Malene Qvistgaard	Sekretariat Naturstyrelsen
-------------------	----------------------------

Afbud

Maria Mosegaard Mortensen	Danmarks Naturfredningsforening
Carsten Gjerløv	Landsbyforeningen for Gludsted og Omegn
Martin Winding	Trailrunning Silkeborg